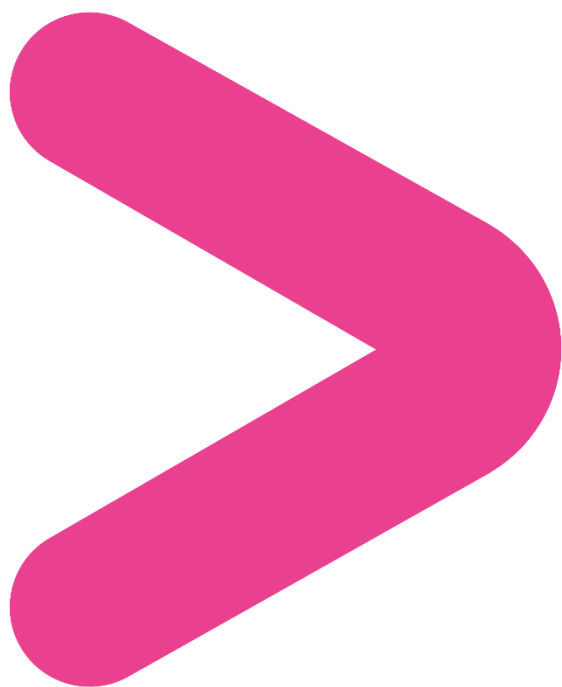

Zaanstreek

DE ZAAANSE POVO
OVERSTAP

2027

1. Inleiding

1.1 Doel van de Zaanse POVO Overstap

Jaarlijks maken ongeveer 2.000 leerlingen in de Zaanstreek de overstap van het primair onderwijs (PO) naar het voortgezet onderwijs (VO). Zij stromen uit vanaf ongeveer 60 basisscholen naar 13 scholen voor voortgezet (speciaal) onderwijs. Een goede overgang naar een passende VO-school is belangrijk voor een succesvolle schoolloopbaan.

Om deze overstap zo zorgvuldig mogelijk te laten verlopen, maken de schoolbesturen van het primair en voortgezet onderwijs binnen het Onderwijsplatform Zaanstreek jaarlijks gezamenlijke afspraken over de procedure van schooladvies, aanmelding, plaatsing en overdracht. Deze afspraken zijn vastgelegd in de Zaanse POVO Overstap.

Dit document is bedoeld voor ouders, leerlingen en onderwijsprofessionals die betrokken zijn bij de overgang van PO naar VO. Het beschrijft stap voor stap hoe de procedure verloopt, welke verantwoordelijkheden de verschillende betrokkenen hebben en welke afspraken de scholen met elkaar hebben gemaakt.

Overal waar in dit document wordt gesproken over ouders, worden ook ouder en/of verzorger(s) bedoeld.

1.2 Uitgangspunten

De Zaanse POVO Overstap is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- De samenwerking tussen PO en VO is gebaseerd op vertrouwen, openheid en gezamenlijk verantwoordelijkheidsgevoel.
- De expertise van zowel het primair als het voortgezet onderwijs wordt benut om iedere leerling naar een passende onderwijsplek te begeleiden.
- Het beleid ondersteunt een doorlopende ontwikkeling van leerlingen en biedt ruimte voor keuzevrijheid van ouders en leerlingen.
- Scholen streven ernaar om leerlingen zoveel mogelijk te plaatsen op de school van eerste voorkeur die aansluit bij het schooladvies.
- De procedure is transparant, zorgvuldig en voor alle betrokkenen duidelijk.
- Persoonsgegevens worden veilig uitgewisseld volgens de geldende privacywetgeving en de landelijke standaarden voor gegevensuitwisseling.

1.3 Doelstellingen

Met deze gezamenlijke afspraken streven de scholen naar:

- een zorgvuldig en goed onderbouwd schooladvies;
- een kwalitatief goede beoordeling van de aanmelding door de VO-school;
- een transparant proces van schoolkeuze, aanmelding, plaatsing en inschrijving;
- duidelijke mogelijkheden voor bezwaar en klachten;
- een goede spreiding van leerlingen over de beschikbare onderwijsvoorzieningen;
- passende ondersteuning voor leerlingen die dat nodig hebben;
- monitoring en evaluatie van het overstapproces om de kwaliteit blijvend te verbeteren.

Alle schoolbesturen die vallen onder de samenwerkingsverbanden PO en VO Zaanstreek hebben afgesproken zich aan deze afspraken te houden.

1.4 Wat is nieuw in 2027?

Ten opzichte van schooljaar 2026 zijn er twee belangrijke wijzigingen.

Overstap naar Onderwijs Transparant

Vanaf 1 augustus 2026 wordt voor de uitwisseling van gegevens niet langer gebruikgemaakt van ELK Zaanstad. Alle scholen werken voortaan met Onderwijs Transparant (OT). Via deze beveiligde omgeving worden leerlinggegevens, schooladviezen, aanmeldingen en plaatsingsinformatie digitaal verwerkt en uitgewisseld.

Ouders melden hun kind zelf aan

In voorgaande jaren gaven ouders hun schoolvoorkeuren door aan de basisschool, waarna de school de aanmelding bij het voortgezet onderwijs verzorgde. Vanaf schooljaar 2026-2027 melden ouders hun kind zelf aan via Onderwijs Transparant. De verantwoordelijkheid voor het aanmelden ligt daarmee geheel bij ouders.

De basisschool blijft verantwoordelijk voor het opstellen van het schooladvies en het onderwijskundig rapport en kan in OT volgen of een leerling is aangemeld. Wanneer nodig kan de school ouders ondersteunen bij de aanmelding of hen wijzen op belangrijke deadlines. De school behoudt hiermee een monitorende en aansprekende functie.

Plaatsingsadviezen heten voortaan geadviseerde uitstroom

Met de komst van Onderwijs Transparant spreken we voortaan niet meer over een 'plaatsingsadvies' maar over 'geadviseerde uitstroom'. Er zijn twee geadviseerde uitstroom routes, te weten: 1) regulier onderwijs, en 2) voortgezet speciaal onderwijs. De oude plaatsingsadviezen 'vmbo met aandacht voor extra ondersteuningsbehoefte' en 'extra uitdaging havo/vwo' vallen niet meer onder 'geadviseerde uitstroom', maar kunnen nog wel als onderdeel van het schooladvies worden gegeven. Dit kan bijvoorbeeld als toelichting op het advies.

De groepsgewijze afname van de NIO wordt vanaf het huidige schooljaar verzorgd door het PO:

Een IQ onderzoek is een wettelijk vereist onderdeel van de aanvraag voor een tlv voor praktijkonderwijs. Voorheen verzorgde het samenwerkingsverband VO Zaanstreek de groepsgewijze afname van de NIO. Per schooljaar 2026-2027 wordt dit door het PO uitgevoerd.

1.5 Leeswijzer

Dit document volgt de stappen die leerlingen, ouders en scholen doorlopen tijdens de overstap van het primair naar het voortgezet onderwijs:

1. Oriëntatie in groep 7.
2. Oriëntatie op het voortgezet onderwijs.
3. Het schooladvies en de onderbouwing daarvan.
4. Het voorlopige en definitieve schooladvies.
5. Aanmelding via Onderwijs Transparant.
6. Plaatsing op een VO-school.
7. Warme overdracht en kennismaking.
8. Vragen, bezwaren en klachten.

Hierdoor kunnen ouders, leerlingen en professionals eenvoudig de informatie vinden die past bij de fase van het overstapproces waarin zij zich bevinden.

1.6 Rollen en verantwoordelijkheden

Een succesvolle overstap van het primair onderwijs naar het voortgezet onderwijs vraagt om een goede samenwerking tussen ouders, de basisschool, de VO-school en de samenwerkingsverbanden. Iedere partij heeft daarin een eigen rol en verantwoordelijkheid.

Ouders

Ouders zijn een belangrijke partner in het overstapproces. Zij ondersteunen hun kind bij de oriëntatie op het voortgezet onderwijs en maken, samen met hun kind, een weloverwogen schoolkeuze.

Van ouders wordt verwacht dat zij:

- > deelnemen aan gesprekken over het doorstroomperspectief en het schooladvies;
- > zich actief oriënteren op de mogelijkheden in het voortgezet onderwijs;
- > de informatie in het onderwijskundig rapport (OKR) en het ouderportaal van Onderwijs Transparant (OT) bekijken;

- > eventuele aanvullingen of een zienswijze tijdig kenbaar maken;
- > hun kind binnen de vastgestelde termijn aanmelden voor het voortgezet onderwijs via OT;
- > relevante informatie die van belang kan zijn voor een passende plaatsing delen met de school (denk hierbij ook aan een voorrangsaanvraag of de hardheidsclausule).

Basisschool (PO)

De basisschool is verantwoordelijk voor een zorgvuldig en goed onderbouwd schooladvies. De school brengt de ontwikkeling, onderwijsbehoeften en mogelijkheden van de leerling in kaart en bespreekt deze met ouders en leerling.

De basisschool:

- > stelt het doorstroomperspectief op en bespreekt dit met ouders en leerling;
- > geeft een voorlopig en definitief schooladvies af;
- > onderbouwt het schooladvies met gegevens over de cognitieve, didactische en sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerling;
- > voert waar nodig consultatiegesprekken met het voortgezet onderwijs;
- > stelt het onderwijskundig rapport (OKR) op en zorgt voor een volledige en tijdige gegevensoverdracht via OT;
- > stelt indien nodig en in samenspraak met ouders en leerling een ontwikkelingsperspectiefplan (opp) op;
- > informeert ouders over de procedure, hun rechten en de gegevensuitwisseling;
- > ondersteunt ouders bij vragen over het overstapproces.

VO-school

De VO-school is verantwoordelijk voor een zorgvuldige behandeling van de aanmelding en voor de plaatsing van leerlingen volgens de afspraken van de Zaanse POVO Overstap.

De VO-school:

- > verstrekt informatie over het onderwijsaanbod en de ondersteuningsmogelijkheden van de school;
- > beoordeelt aanmeldingen en de ondersteuningsbehoefte van leerlingen;
- > bepaalt, binnen de kaders van het schooladvies, de plaatsing van leerlingen;
- > voert de zorgplicht uit en onderzoekt of de benodigde ondersteuning geboden kan worden;
- > begeleidt leerlingen naar een passende onderwijsplek wanneer de benodigde ondersteuning niet kan worden geboden;
- > informeert ouders en leerlingen over de uitkomst van de plaatsing;
- > organiseert kennismakingsactiviteiten en draagt zorg voor een goede overgang naar het voortgezet onderwijs.

Samenwerkingsverbanden

Het Samenwerkingsverband VO Zaanstreek ondersteunt scholen bij vraagstukken rondom passend onderwijs en de overstap naar het voortgezet onderwijs. Het Samenwerkingsverband PO is een bestuurlijk samenwerkingsverband. De verantwoordelijkheid en uitvoering ligt bij de PO-besturen.

Het samenwerkingsverband VO Zaanstreek:

- > adviseert scholen bij complexe ondersteuningsvragen;
- > ondersteunt scholen bij het realiseren van passend onderwijs;
- > faciliteert waar nodig consultatie en deskundigheidsadvies;
- > beoordeelt, via de daarvoor ingerichte procedures en commissies, aanvragen voor toelaatbaarheidsverklaringen (TLV's) voor het praktijkonderwijs en/of voortgezet speciaal onderwijs;

De verantwoordelijkheid voor een passende overstap ligt daarmee gezamenlijk bij ouders, scholen en samenwerkingsverbanden, ieder vanuit hun eigen wettelijke taak en deskundigheid, met als gezamenlijk doel: iedere leerling een zo passend mogelijke start in het voortgezet onderwijs bieden.

Inhoud

1.	Inleiding	2
1.1	Doel van de Zaanse POVO Overstap.....	2
1.2	Uitgangspunten.....	2
1.3	Doelstellingen	2
1.4	Wat is nieuw in 2027?	2
1.5	Leeswijzer.....	3
1.6	Rollen en verantwoordelijkheden.....	3
2.	Oriëntatie in groep 7	7
2.1	Doorstroomperspectief groep 7	7
2.2	Onderbouwing van het doorstroomperspectief.....	7
3.	Oriëntatie op het voortgezet onderwijs	7
3.1	Informatie voor ouders en leerlingen	7
3.2	Kennismaken met VO-scholen	8
3.3	Overige informatiebronnen.....	9
3.4	Een weloverwogen schoolkeuze	9
4.	Het schooladvies in groep 8.....	10
4.1	Wat is het schooladvies?	10
4.2	Adviesniveaus in Zaanstad.....	10
4.3	Dubbele schooladviezen	10
4.4	Geadviseerde uitstroom.....	11
4.5	Extra toelichting op advies.....	11
5.	Voorlopig schooladvies (januari).....	11
5.1	Onderbouwing van het voorlopig schooladvies.....	11
5.2	Aanvullende gegevens ter onderbouwing van het schooladvies.....	12
5.3	Consultatie bij vragen of twijfels over het schooladvies.....	12
5.4	Benodigde dossierstukken.....	14
5.5	Onderwijskundig rapport (OKR)	15
5.6	Adviesgesprek met ouders.....	15
5.7	Als ouders het niet eens zijn met het voorlopig schooladvies.....	16
6.	Definitief schooladvies (maart)	16
6.1	De Doorstroomtoets en heroverweging	16
6.2	Definitief schooladvies vastleggen in OT.....	16
6.3	Als ouders het niet eens zijn met het definitieve schooladvies	16
7.	Onderwijs Transparant (OT).....	17
7.1	Doel van OT.....	17
7.2	Informatieplicht richting ouders	17
7.3	Werken met OT voor ouders	18
7.4	Werken met OT voor PO-scholen.....	18

7.5	Werken met OT voor VO-scholen.....	18
7.6	Privacy en monitoring	18
7.7	Ondersteuning en helpdesk.....	19
8.	Aanmelden bij het voortgezet onderwijs.....	19
8.1	Algemene uitgangspunten.....	19
8.2	Aanmelden via OT	20
8.3	Aanmelden voor praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs.....	20
8.4	Vorrangsregelingen	21
8.5	Ondersteuningsbehoefte en zorgplicht.....	21
9.	Plaatsing op een VO-school	21
9.1	Uitgangspunten van plaatsing.....	22
9.2	Loting en wachtlijsten	22
9.3	Wachtlijsten.....	22
9.4	Bijzondere situaties	23
9.5	Zorgplicht tijdens plaatsing	23
9.6	Bekendmaking van de plaatsing.....	23
9.7	Identiteit en grondslag van scholen.....	24
10.	Na de plaatsing	24
10.1	Warme overdracht.....	24
10.2	Kennismakingsactiviteiten.....	24
11.	Vragen, bezwaren en klachten	24
11.1	Vragen over schooladvies	25
11.2	Vragen over passend onderwijs.....	25
11.3	Bezwaar tegen een plaatsingsbesluit.....	25
11.4	Klachten en suggesties procedure	25
	Bijlage 1 – Informatie onderwijsaanbod Zaanstreek	26
	Bijlage 2 – Samenvatting landelijke criteria t.b.v. toelating praktijkonderwijs.....	27
	Bijlage 3 – Richtlijnen adaptief toetsen.....	29
	Bijlage 4 - De Regeling screenings- en testinstrumenten lwoo en pro van het Ministerie van OC&W30	
	Bijlage 5 - Gemeenschappelijke uitgangspunten basisondersteuning vmbo.....	31
	Bijlage 6 – Hulpmiddel bij de schriftelijke onderbouwing voor advies vmbo met aandacht voor extra ondersteuningsbehoefte of schooladvies pro.....	33
	Bijlage 7 – Hulpmiddel bij de schriftelijke onderbouwing voor advies ‘extra uitdaging havo/vwo’	34
	Bijlage 8 – Afkortingslijst.....	35

2. Oriëntatie in groep 7

Voor de meeste leerlingen begint de voorbereiding op de overstap naar het voortgezet onderwijs al in groep 7. In dit schooljaar wordt een eerste beeld gevormd van het vervolgonderwijs dat mogelijk passend is. De oriëntatie in groep 7 helpt leerlingen en ouders om zich tijdig te verdiepen in de verschillende onderwijssoorten en scholen. Ook biedt het scholen de mogelijkheid om vroegtijdig eventuele ondersteuningsvragen in beeld te brengen.

2.1 Doorstroomperspectief groep 7

Aan het einde van groep 7 stelt de basisschool voor iedere leerling een doorstroomperspectief op. Dit perspectief geeft een eerste indicatie van het onderwijsniveau dat op dat moment het meest passend lijkt voor de leerling. Het doorstroomperspectief is nog geen schooladvies, maar dient als uitgangspunt voor de verdere ontwikkeling en oriëntatie richting het voortgezet onderwijs.

Het doorstroomperspectief wordt besproken met ouders en leerling tijdens een gesprek op school. In dit gesprek komen onder andere de volgende onderwerpen aan bod:

- > leerresultaten en leervorderingen;
- > werkhouding en motivatie;
- > sociaal-emotionele ontwikkeling;
- > gedrag en zelfstandigheid;
- > verwachtingen van leerling en ouders ten aanzien van het vervolgonderwijs.

Wanneer de school twijfelt tussen twee mogelijke onderwijsniveaus, wordt dit tijdens het gesprek met ouders en leerling besproken. Ook wordt aangegeven welke ontwikkeling of informatie nodig is om later tot een definitief schooladvies te komen.

2.2 Onderbouwing van het doorstroomperspectief

Het doorstroomperspectief wordt gebaseerd op meerdere gegevensbronnen. De school kijkt niet alleen naar toetsresultaten, maar naar de totale ontwikkeling van de leerling.

Bij de onderbouwing worden onder andere gebruikt:

- > de resultaten uit het leerlingvolgsysteem (LOVS);
- > de ontwikkeling van groep 6 tot en met groep 7;
- > observaties van de leerkracht;
- > informatie over werkhouding, motivatie en sociaal-emotionele ontwikkeling;
- > eventuele gegevens uit capaciteitsonderzoeken.

Voor de onderbouwing maakt de school een overzicht van de ontwikkeling op de volgende onderdelen:

- > begrijpend lezen;
- > technisch lezen (AVI en DMT);
- > spelling;
- > rekenen/wiskunde.

Deze gegevens vormen samen met de professionele beoordeling van de school de basis voor het doorstroomperspectief.

3. Oriëntatie op het voortgezet onderwijs

De keuze voor een school voor voortgezet onderwijs is een belangrijke stap voor leerlingen en hun ouders. Om een weloverwogen keuze te kunnen maken, stellen de Zaanse VO-scholen verschillende mogelijkheden beschikbaar om kennis te maken met hun onderwijsaanbod, sfeer en ondersteuning.

Tijdens de oriëntatiefase worden ouders en leerlingen gestimuleerd om meerdere scholen te bezoeken en zich breed te informeren over de mogelijkheden die passen bij het schooladvies en de interesses van de leerling.

3.1 Informatie voor ouders en leerlingen

Keuzegids Voortgezet Onderwijs Zaanstad

Alle leerlingen in groep 8 ontvangen in het najaar via hun basisschool de Keuzegids Voortgezet Onderwijs Zaanstad. Deze uitgave wordt mede mogelijk gemaakt door de gemeente Zaanstad.

In de Keuzegids staat informatie over:

- > alle VO-scholen in de regio;
- > de verschillende onderwijssoorten en leerwegen;
- > de kenmerken van iedere school;
- > het onderwijsaanbod en eventuele specialisaties;
- > de afspraken binnen de Zaanse POVO Overstap;
- > belangrijke data van de overstapprocedure;
- > informatieavonden, open huizen en andere kennismakingsactiviteiten.

De Keuzegids helpt ouders en leerlingen bij het vergelijken van scholen en het voorbereiden van een schoolkeuze.

Informatiebijeenkomsten op de basisschool

Veel basisscholen organiseren in de eerste maanden van groep 8 een informatiebijeenkomst voor ouders. Tijdens deze bijeenkomst wordt uitleg gegeven over:

- > de overstapprocedure van PO naar VO;
- > het tijdpad van het schooladvies, de aanmelding en de plaatsing;
- > de rol van ouders, basisschool en VO-school;
- > de mogelijkheden voor het bezoeken van VO-scholen.

Hierdoor krijgen ouders een goed beeld van de stappen die gedurende het schooljaar worden doorlopen.

3.2 Kennismaken met VO-scholen

Informatieavonden voor ouders

De meeste VO-scholen organiseren in het najaar en/of voorjaar informatieavonden voor ouders. Tijdens deze bijeenkomsten geven scholen uitleg over hun onderwijsvisie, onderwijsaanbod, begeleiding en ondersteuningsmogelijkheden.

Ouders krijgen hierbij de gelegenheid om vragen te stellen en zich een eerste beeld van de school te vormen.

Open huizen

In januari en februari organiseren de VO-scholen open huizen voor leerlingen en ouders.

Tijdens een open huis kunnen bezoekers:

- > kennismaken met medewerkers en leerlingen;
- > het schoolgebouw bekijken;
- > informatie krijgen over lessen, begeleiding en activiteiten;
- > de sfeer van de school ervaren.

Het bezoeken van meerdere open huizen helpt leerlingen en ouders om scholen met elkaar te vergelijken.

Open lesmiddagen

De VO-scholen organiseren daarnaast open lesmiddagen, een soort proeflessen voor leerlingen.

Tijdens deze activiteiten maken leerlingen kennis met:

- > verschillende vakken;
- > docenten;
- > lesvormen;
- > de dagelijkse praktijk op de school.

De organisatie en aanmelding verlopen via de betreffende VO-school. Actuele informatie is te vinden op de website van de school.

3.3 Overige informatiebronnen

Naast de informatie vanuit scholen zijn er verschillende websites beschikbaar die ouders en leerlingen kunnen gebruiken bij hun oriëntatie.

POVO Zaanstreek

www.povo-zaanstreek.nl

Op deze website staat actuele informatie over de overstapprocedure in de Zaanstreek. Hier zijn onder andere te vinden:

- > de Keuzegids;
- > belangrijke data en deadlines;
- > veelgestelde vragen;
- > beleidsdocumenten en procedures.

Scholen op de Kaart

www.scholenopdekaart.nl

Op deze website kunnen ouders scholen vergelijken op verschillende onderwerpen, zoals:

- > onderwijsresultaten;
- > leerlingaantallen;
- > ondersteuning;
- > tevredenheid van ouders en leerlingen;
- > schoolprofielen.

Ouders & Onderwijs

www.oudersenonderwijs.nl

Ouders & Onderwijs is de landelijke organisatie die ouders ondersteunt bij vragen over onderwijs en schoolkeuze. Ouders kunnen hier terecht voor onafhankelijke informatie en advies.

Ministerie van OCW

www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/onderwijs

Via de website van de Rijksoverheid is informatie beschikbaar over wet- en regelgeving rondom onderwijs, de doorstroomtoets en de overgang van primair naar voortgezet onderwijs.

3.4 Een weloverwogen schoolkeuze

Bij de keuze voor een VO-school is het belangrijk dat niet alleen wordt gekeken naar het schooladvies, maar ook naar de behoeften, interesses en talenten van de leerling.

Ouders en leerlingen wordt geadviseerd om bij de schoolkeuze onder meer rekening te houden met:

- > het onderwijsaanbod;
- > de manier waarop lessen worden gegeven;
- > de ondersteuningsmogelijkheden van de school;
- > de identiteit en cultuur van de school;
- > de reisafstand;
- > buitenschoolse activiteiten en extra programma's.

Leerlingenvervoer

Voor sommige leerlingen is leerlingenvervoer nodig om het onderwijs te kunnen volgen. De verantwoordelijkheid voor het toekennen en bekostigen van leerlingenvervoer ligt bij de gemeente waar de leerling woont.

Bij de beoordeling van een aanvraag kijkt de gemeente onder andere naar:

- > de ondersteuningsbehoefte van de leerling;
- > de reisafstand;
- > de mogelijkheid om zelfstandig of begeleid te reizen;
- > de dichtstbijzijnde passende school.

Ouders hebben vrijheid in hun schoolkeuze. Een keuze voor een school die verder weg ligt dan de dichtstbijzijnde passende school betekent echter niet automatisch dat leerlingenvervoer wordt vergoed.

Ouders wordt daarom geadviseerd om bij twijfel over de mogelijkheden voor leerlingenvervoer tijdig contact op te nemen met hun gemeente. Bij vragen over welke school als passende school wordt beschouwd, kan ook advies worden gevraagd aan de Commissie voor Toewijzing en Advies (CTA) van het Samenwerkingsverband VO Zaanstreek.

Een goede oriëntatie draagt bij aan een passende schoolkeuze en een succesvolle overstap naar het voortgezet onderwijs.

4. Het schooladvies in groep 8

4.1 Wat is het schooladvies?

Het schooladvies is het advies van de basisschool over het best passende niveau in het voortgezet onderwijs voor een leerling. Dit advies is leidend bij de aanmelding voor het voortgezet onderwijs.

Bij het opstellen van het schooladvies kijkt de basisschool niet alleen naar toetsresultaten, maar naar de totale ontwikkeling van de leerling. Daarbij worden drie aspecten betrokken:

- > de cognitieve mogelijkheden van de leerling;
- > de leerprestaties, leervorderingen en sociaal-emotionele ontwikkeling gedurende de basisschoolperiode;
- > de talenten, motivatie, werkhouding en ondersteuningsbehoeften van de leerling, evenals factoren in de omgeving die van invloed kunnen zijn op het schoolsucces.

Het doel van het schooladvies is om iedere leerling een goede start te geven op een school en onderwijsniveau waar hij of zij zich optimaal kan ontwikkelen.

4.2 Adviesniveaus in Zaanstad

Basisscholen kunnen de volgende schooladviezen geven:

- > Praktijkonderwijs (pro)
- > Vmbo-basis
- > Vmbo-basis/kader
- > Vmbo-kader
- > Vmbo-kader/theoretisch
- > Vmbo-theoretisch (mavo)
- > Vmbo-theoretisch/havo
- > Havo
- > Havo/vwo
- > Vwo

4.3 Dubbele schooladviezen

Soms past een leerling niet duidelijk binnen één onderwijsniveau. In dat geval kan de basisschool een dubbeladvies geven, bijvoorbeeld vmbo-theoretisch/havo of havo/vwo.

Bij een dubbeladvies geeft het eerstgenoemde niveau aan op welk niveau de leerling naar verwachting van de basisschool succesvol het diploma zal behalen. Het tweede niveau geeft aan dat de leerling mogelijk over de capaciteiten beschikt om op een hoger niveau onderwijs te volgen.

De school voor voortgezet onderwijs bepaalt uiteindelijk in welke brugklas de leerling wordt geplaatst. Daarbij houdt de school rekening met het schooladvies, de mogelijkheden van de leerling en de inrichting van de brugklassen binnen de school.

4.4 Geadviseerde uitstroom

Naast het schooladvies voor het onderwijsniveau kan de basisschool aanvullende informatie geven over de mate van ondersteuning die een leerling nodig heeft. Dit heet geadviseerde uitstroom.

Regulier onderwijs

Voor de meeste leerlingen geldt een geadviseerde uitstroom voor regulier onderwijs. Hierbij wordt verwacht dat de leerling succesvol kan deelnemen aan het onderwijs met de ondersteuning die de school zelf kan bieden.

Voortgezet special onderwijs (VSO)

Wanneer een leerling een ondersteuningsbehoefte heeft die het reguliere voortgezet onderwijs overstijgt, kan een geadviseerde uitstroom voor het voortgezet speciaal onderwijs worden gegeven.

De toelating tot het vso verloopt via een aparte procedure. De vso-school beoordeelt of plaatsing passend is en vraagt, indien nodig, een toelaatbaarheidsverklaring aan. Zie hoofdstuk 5.4 voor alle benodigde dossiergegevens.

4.5 Extra toelichting op advies

Tot slot kan het PO ook een advies meegeven aan de VO-school over de ondersteuningsbehoefte van een leerling op het reguliere VO.

Vmbo met aandacht voor extra ondersteuningsbehoefte

Dit advies is bedoeld voor leerlingen die de capaciteiten hebben om vmbo-onderwijs te volgen, maar daarbij meer ondersteuning nodig hebben dan gebruikelijk.

Hiervan kan sprake zijn bij:

- een groot verschil tussen capaciteiten en leervorderingen;
- ernstige sociaal-emotionele problematiek;
- hardnekkige problemen met werkhouding of taakaanpak;
- een combinatie van didactische en sociaal-emotionele uitdagingen.

Bij dit advies levert de basisschool een schriftelijke onderbouwing aan, aangevuld met de benodigde toets- en dossiergegevens. Zie hoofdstuk 5.4 voor alle benodigde dossiergegevens.

Extra uitdaging havo/vwo

Voor leerlingen die meer uitdaging nodig hebben dan het reguliere programma biedt, kan de basisschool een aanbeveling opnemen voor verrijking of extra uitdaging binnen havo- of vwo-onderwijs.

Het is wenselijk dat de basisschool deze aanbeveling onderbouwt met relevante informatie over de onderwijsbehoeften van de leerling. Zie hoofdstuk 5.4 voor alle benodigde dossiergegevens.

5. Voorlopig schooladvies (januari)

In januari van groep 8 ontvangt iedere leerling een voorlopig schooladvies. Dit advies geeft aan welk niveau in het voortgezet onderwijs op dat moment het best aansluit bij de ontwikkeling, mogelijkheden en onderwijsbehoeften van de leerling.

Het voorlopig schooladvies vormt een belangrijk moment in het overstapproces. Leerlingen en ouders kunnen zich hiermee gericht oriënteren op passende scholen voor voortgezet onderwijs.

5.1 Onderbouwing van het voorlopig schooladvies

Bij het opstellen van het voorlopig schooladvies maakt de basisschool gebruik van alle beschikbare informatie over de ontwikkeling van de leerling. Daarbij wordt gekeken naar gegevens vanaf midden groep 6 tot en met midden groep 8.

De school betreft onder andere:

- > de leerresultaten en leervorderingen;
- > observaties van de leerkracht;
- > de werkhouding, motivatie en zelfstandigheid van de leerling;
- > de sociaal-emotionele ontwikkeling;
- > eventuele ondersteuningsbehoeften;
- > informatie uit aanvullende onderzoeken, indien beschikbaar.

Het schooladvies wordt niet gebaseerd op één toets of één meetmoment, maar op het totaalbeeld van de leerling gedurende meerdere jaren.

5.2 Aanvullende gegevens ter onderbouwing van het schooladvies

Bij het opstellen van het voorlopige schooladvies maakt de basisschool gebruik van verschillende informatiebronnen. In sommige situaties kunnen aanvullende onderzoeken bijdragen aan een beter beeld van de mogelijkheden en onderwijsbehoeften van een leerling. We houden ons daarbij aan de door de overheid goedgekeurde instrumenten. Zie voor een actuele versie van de toegestane instrumenten bijlage 4 (De Regeling screenings- en testinstrumenten Iwoo en pro van het Ministerie van OC&W) of de publicatie van de Staatscourant.

Capaciteitsonderzoeken

Wanneer resultaten beschikbaar zijn van een erkend capaciteitsonderzoek, kunnen deze worden meegenomen in de onderbouwing van het schooladvies. Deze gegevens bieden aanvullende informatie over de cognitieve mogelijkheden van een leerling en worden altijd in samenhang met leerresultaten, werkhouding, motivatie en sociaal-emotionele ontwikkeling geïnterpreteerd.

Resultaten uit de NSCCT kunnen worden gebruikt als aanvullende informatie bij het bepalen van het schooladvies. Ook andere erkende capaciteitsonderzoeken kunnen worden meegewogen, mits deze zijn afgenomen in groep 6, 7 of 8.

Onderzoeken bij leerlingen met een perspectief op praktijkonderwijs

Voor leerlingen met een perspectief op praktijkonderwijs kunnen NSCCT-gegevens, onder voorwaarden (drie afnamen binnen vier schooljaren, waarbij de laatste niet ouder is dan twee jaar), ook worden gebruikt als onderdeel van de aanvraag voor een toelaatbaarheidsverklaring voor praktijkonderwijs.

Indien er een ander onderzoek wordt gebruikt voor de aanvraag van een toelaatbaarheidsverklaring voor praktijkonderwijs geldt in ieder geval dat cognitieve gegevens niet ouder mogen zijn dan twee jaar.

Adaptief toetsen

Voor leerlingen met een schooladvies praktijkonderwijs (pro) zijn adaptieve toetsgegevens verplicht. Deze gegevens zijn noodzakelijk voor het aanvragen en beoordelen van een toelaatbaarheidsverklaring (tlv). Adaptief toetsen is niet verplicht, maar wel wenselijk bij een geadviseerde uitstroom voortgezet speciaal onderwijs (vso)

Ook voor leerlingen met een vmbo advies die een extra ondersteuningsbehoefte hebben, kunnen adaptieve toetsgegevens nodig zijn om de ondersteuningsbehoefte en het onderwijsniveau zorgvuldig te onderbouwen.

Het uitgangspunt bij adaptief toetsen is dat de toets aansluit bij het feitelijke onderwijsniveau van de leerling. Hierdoor ontstaat een betrouwbaarder beeld van de didactische ontwikkeling en eventuele leerachterstanden dan wanneer uitsluitend wordt getoetst op jaargroepsniveau.

Voor leerlingen met een schooladvies pro tot en met vmbo-theoretisch wordt daarnaast geadviseerd om bij technisch lezen ten minste DMT-kaart 1 tot en met 3 af te nemen. Zie bijlage 3 voor de richtlijnen bij adaptief toetsen.

5.3 Consultatie bij vragen of twijfels over het schooladvies

Bij sommige leerlingen is het bepalen van een passend schooladvies niet vanzelfsprekend. In die situaties kan de basisschool gebruikmaken van de expertise van het voortgezet onderwijs door middel van een consultatiegesprek.

Het doel van een consultatiegesprek is om gezamenlijk te verkennen welke onderwijssoort en ondersteuning het beste aansluiten bij de mogelijkheden en behoeften van de leerling. Het gesprek heeft een adviserend karakter en leidt niet tot een bindend oordeel.

Een consultatiegesprek kan wenselijk zijn wanneer sprake is van:

- > twijfel tussen regulier voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs (vso);
- > twijfel tussen praktijkonderwijs en vmbo;
- > twijfel tussen twee schooladviesniveaus;
- > een complexe ondersteuningsvraag;
- > vragen over de aansluiting van de benodigde ondersteuning in het voortgezet onderwijs.

Uitgangspunten

Voor consultatiegesprekken gelden de volgende afspraken:

- > de basisschool neemt het initiatief voor het gesprek;
- > ouders worden vooraf geïnformeerd over het voornemen om een consultatiegesprek te voeren;
- > gesprekken worden bij voorkeur anoniem gevoerd;
- > wanneer persoonsgegevens worden gedeeld, is vooraf schriftelijke toestemming van ouders vereist;
- > het gesprek vindt plaats tussen onderwijsprofessionals; ouders nemen niet deel aan het gesprek;
- > de VO-school adviseert vanuit de expertise van de betreffende onderwijssoort en niet vanuit de mogelijkheden van een specifieke school;
- > de basisschool zorgt ervoor dat relevante informatie beschikbaar is voor de deelnemers, waaronder het geanonimiseerde voorlopige onderwijskundig rapport (OKR) en recente leerlinggegevens.

Wanneer een consultatiegesprek heeft plaatsgevonden, vermeldt de basisschool dit in het OKR.

Contactpersonen VO voor consultatiegesprekken

Pro

Cindy Blok	Coördinator Ondersteuning en Begeleiding	c.blok@praktijkschooldebrug.nl
Suzanne Verwindt	Coördinator Ondersteuning en Begeleiding	s.verwindt@defaam.org

Vmbo/havo

Tineke Keuning	Afdelingsleider onderbouw mavo/havo	t.keuning@saenredam.nl
Chinouk van Koningsbruggen	Coördinator Ondersteuning en Begeleiding vmbo	c.van.koningsbruggen@pascalzuid.nl
Joska Bloedjes	Coördinator Ondersteuning en Begeleiding vmbo	j.bloedjes@compaenvmbo.nl
Jessica Kramer	Afdelingsleider leerjaar 1 en 2 onderbouw B	j.kramer@triasvmbo.nl
Annemarie van Vliet	Afdelingsleider onderbouw vmbo	a.vanvliet@zuiderzee-college.nl

Havo/Vwo

Paul Smit	Afdelingsleider leerjaar 1 en 2	p.smit@bertrand.nl
Beatrice v.d. Lubbe	Afdelingsleider leerjaar 1	bvdlubbe@stmichaelcollege.nl
Roeland Dijkema	Afdelingsleider leerjaar 1 en vwo leerjaar 3	r.dijkema@blaise-pascalcollege.nl

Vso

Kim Schuur Dynamica XL-VSO locatie Nieuwendamstraat

k.schuur@zaanprimair.nl

Lauren Hendriks Zorgcoördinator Altra College Zaanstreek

l.hendriks@altra.nl

Vroegtijdige consultatie

Soms is al vóór het opstellen van het voorlopige schooladvies duidelijk dat de overstap naar het voortgezet onderwijs extra aandacht vraagt. Bijvoorbeeld wanneer sprake is van een complexe ondersteuningsbehoefte, een lichamelijke of psychische beperking of onduidelijkheid over de meest passende onderwijssetting. In deze gevallen kan er al in groep 7 een consultatiegesprek plaatsvinden, zodat tijdig kan worden onderzocht welke ondersteuning of aanvullende informatie nodig is voor een passende overstap.

Aanvullend advies

Wanneer na een consultatiegesprek nog vragen bestaan over het schooladvies of de onderwijsroute van een leerling, kan aanvullende expertise worden ingeschakeld.

- Voor vragen over het formuleren van het schooladvies kunnen scholen advies vragen aan het Samenwerkingsverband PO Zaanstreek. Zij zijn bereikbaar op 06-11012143 of via de mail info@swvpozaanstreek.nl.
- Voor vragen over praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs of complexe plaatsingsvraagstukken kan advies worden gevraagd aan de Commissie voor Toewijzing en Advies (CTA) van het Samenwerkingsverband VO Zaanstreek. Zij zijn bereikbaar op maandag, woensdag en donderdag op nummer 075 6126004 of via de mail cta@swvvozaanstreek.nl.

Door tijdig expertise van zowel het primair als het voortgezet onderwijs te benutten, kan voor iedere leerling een zo zorgvuldig mogelijk schooladvies worden opgesteld.

5.4 Benodigde dossierstukken

Voor een goede beoordeling van de ondersteuningsbehoefte en een passende plaatsing is het belangrijk dat het dossier van de leerling volledig wordt aangeleverd. Naast het onderwijskundig rapport (OKR) kunnen aanvullende documenten nodig zijn. Welke documenten worden toegevoegd, hangt af van het schooladvies van de leerling.

Vmbo met aandacht voor extra ondersteuningsbehoefte

Wanneer een leerling met een vmbo advies behoefte heeft aan extra ondersteuning, worden naast het OKR de volgende documenten toegevoegd:

- adaptieve toetsgegevens;
- beschrijving van de didactische en sociaal-emotionele ontwikkeling;
- ontwikkelingsperspectief (OPP), indien aanwezig;
- schriftelijke onderbouwing van de ondersteuningsbehoefte;
- motivatie voor het advies vmbo met aandacht voor extra ondersteuningsbehoefte (Zie bijlage 6).

Het doel hiervan is om de VO-school inzicht te geven in de ondersteuning die voor de leerling succesvol is gebleken en welke begeleiding nodig blijft.

Extra uitdaging havo/ vwo

Wanneer een leerling extra uitdaging nodig heeft binnen havo of vwo, is het wenselijk naast het OKR aanvullende informatie toe te voegen, zoals:

- een beschrijving van de cognitieve mogelijkheden en leerbehoeften;
- informatie over deelname aan plusgroepen, verrijktprogramma's of hoogbegaafdheidsvoorzieningen;

- een schriftelijke toelichting op de behoefte aan extra uitdaging (bijlage 7).

Praktijkonderwijs

Voor leerlingen met een schooladvies praktijkonderwijs zijn naast het OKR aanvullende dossierstukken verplicht ten behoeve van de aanvraag van een toelaatbaarheidsverklaring (TLV).

Het dossier bevat (Zie ook blz. 63 van het Ondersteuningsplan van Samenwerkingsverband VO Zaanstreek):

- recente cognitieve gegevens (niet ouder dan twee jaar), zoals NIO- of NSCCT-gegevens;
- adaptieve toetsgegevens;
- ontwikkelingsperspectief (OPP);
- motivatie van de basisschool voor het praktijkonderwijsadvies (bijlage 6).

De praktijkschool vraagt vervolgens de toelaatbaarheidsverklaring aan bij de Commissie voor Toewijzing en Advies (CTA) van het Samenwerkingsverband VO.

VSO

Bij een geadviseerde uitstroom voortgezet speciaal onderwijs worden de volgende documenten toegevoegd naast het OKR:

- recente didactische gegevens;
- ontwikkelingsperspectief (OPP);
- relevante onderzoeksrapporten of ondersteuningsinformatie;
- overige informatie die nodig is om de ondersteuningsbehoefte goed in beeld te brengen.

Na aanmelding beoordeelt de vso-school of de leerling plaatsbaar is en vraagt zij, indien nodig, een toelaatbaarheidsverklaring aan bij de CTA van het Samenwerkingsverband VO.

Overige relevante bijlagen

Het voortgezet onderwijs ontvangt bij voorkeur een zo volledig mogelijk beeld van de leerling. Daarom wordt basisscholen gevraagd om in OT daar waar mogelijk toelichtingen toe te voegen en relevante documenten als bijlage op te nemen. Een volledig dossier ondersteunt een zorgvuldige plaatsing en helpt de VO-school om vanaf de start de juiste begeleiding en ondersteuning te bieden.

Afhankelijk van de situatie van de leerling kunnen ook de volgende documenten worden toegevoegd:

- meest recente versie van het OPP;
- onderzoeksrapporten van psychologen of orthopedagogen;
- rapportages over cognitieve capaciteiten;
- informatie over plusklassen of hoogbegaafdheidsvoorzieningen;
- feedbackformulieren van de Brede School Academie;
- vragenlijsten leergeschiedenis dyslexie;
- vragenlijsten leergeschiedenis dyscalculie of rekenproblemen;
- onderzoeksverslagen dyslexie of dyscalculie;
- overige relevante verslagen die bijdragen aan een goede overdracht naar het voortgezet onderwijs.

Vraag waar nodig toestemming aan ouders om dit met de VO-school te delen.

Om de informatie goed vindbaar te maken, wordt geadviseerd documenten te voorzien van een duidelijke bestandsnaam, bijvoorbeeld:

Achternaam leerling - Dyslexieonderzoek - juni 2026

5.5 Onderwijskundig rapport (OKR)

De onderbouwing van het voorlopig schooladvies wordt vastgelegd in het onderwijskundig rapport (OKR). Hierin wordt relevante informatie opgenomen over de onderwijsontwikkeling van de leerling en, indien van toepassing, over ondersteuningsbehoeften of bijzondere onderwijsvoorzieningen.

Het voortgezet onderwijs gebruikt deze informatie om zich voor te bereiden op een passende begeleiding van de leerling.

5.6 Adviesgesprek met ouders

De basisschool bespreekt het voorlopig schooladvies met ouders en leerling in een persoonlijk gesprek.

Tijdens dit gesprek wordt toegelicht:

- > hoe het schooladvies tot stand is gekomen;
- > welke gegevens en observaties zijn meegewogen;
- > welke kwaliteiten en ontwikkelmogelijkheden de leerling heeft;
- > welke onderwijsomgeving naar verwachting het beste aansluit bij de leerling;
- > welke eventuele ondersteuningsbehoeften van belang zijn voor de overstap naar het voortgezet onderwijs.

Wanneer eerder een consultatiegesprek heeft plaatsgevonden, kan de school de uitkomsten daarvan meenemen in de toelichting op het advies.

Het doel van het gesprek is om ouders en leerling inzicht te geven in de onderbouwing van het advies en hen te ondersteunen bij de oriëntatie op passende scholen voor voortgezet onderwijs.

5.7 Als ouders het niet eens zijn met het voorlopig schooladvies

De basisschool streeft ernaar om samen met ouders tot een goed begrip van het schooladvies te komen. Wanneer ouders vragen hebben over de onderbouwing van het voorlopig schooladvies, gaan zij hierover eerst in gesprek met de school.

Als nodig kan een vervolggroep plaatsvinden met de schoolleiding of intern begeleider. De verdere procedure bij verschil van inzicht over het schooladvies is beschreven in hoofdstuk 6.3.

6. Definitief schooladvies (maart)

6.1 De Doorstroomtoets en heroverweging

De doorstroomtoets meet vaardigheden in Nederlandse taal, lezen en rekenen. Het resultaat helpt bij het bepalen van het best passende vervolgonderwijs en kan het schooladvies eventueel nog bijstellen.

Heroverweging van het schooladvies is verplicht wanneer het toetsadvies hoger uitvalt dan het schooladvies. In dat geval kan de school besluiten het schooladvies bij te stellen (een hoger schooladvies te geven). Anderzijds kan de school ook (beargumenteerd) besluiten dat het schooladvies niet bijgesteld wordt. De school moet dan goed motiveren waarom zo'n bijstelling niet in het belang van de leerling is. Wanneer het toetsadvies lager is dan het schooladvies, mag het schooladvies niet aangepast worden door de school. Deze leerlingen krijgen in het VO de kans om te laten zien dat ze het geadviseerde onderwijstype aankunnen.

De doorstroomtoets is voor de meeste leerlingen in groep 8 een verplichte toets. Bepaalde leerlingen kunnen een ontheffing krijgen en hoeven geen doorstroomtoets te maken. Het gaat dan bijvoorbeeld om leerlingen met een doorstroomperspectief pro of leerlingen die naar het vso gaan met een uitstroombestemming arbeidsmarkt of dagbesteding. Meer details en officiële informatie over de regels lees je op de website van [DUO Zakelijk](#).

6.2 Definitief schooladvies vastleggen in OT

Na de eventuele heroverweging stelt de basisschool het definitieve schooladvies vast. Dit advies vormt de basis voor de aanmelding en plaatsing in het voortgezet onderwijs.

Wanneer het schooladvies wordt gewijzigd, verwerkt de basisschool dit in Onderwijs Transparant (OT). Daarbij wordt een toelichting opgenomen waarin de reden van de wijziging wordt beschreven.

De uitslag van de Doorstroomtoets wordt voor iedere leerling opgenomen in OT, ongeacht of het schooladvies wordt aangepast.

Wanneer het schooladvies na heroverweging wordt aangepast, wordt ook besproken wat dit betekent voor de schoolkeuze van de leerling.

6.3 Als ouders het niet eens zijn met het definitieve schooladvies

Het kan voorkomen dat ouders het niet eens zijn met het definitieve schooladvies of met de beslissing van de basisschool om het advies na een hogere toetsuitslag niet aan te passen.

In dat geval kunnen ouders:

1. bezwaar indienen bij het schoolbestuur van de basisschool volgens de klachten- of bezwaarprocedure van het betreffende schoolbestuur;
2. contact opnemen met een VO-school die aansluit bij het gewenste onderwijsniveau en vragen of de school de leerling plaatsbaar acht.

Om te voorkomen dat een leerling vertraging oploopt in de plaatsingsprocedure en geen school heeft aan het begin van het nieuwe schooljaar, wordt de leerling tijdens een bezwaarprocedure in principe wel aangemeld door ouders op basis van het definitieve schooladvies van de basisschool bij een passende vo-school naar voorkeur.

In het onderwijskundig rapport (OKR) wordt opgenomen dat ouders het niet eens zijn met het schooladvies en welke vervolgstappen zij hebben gezet.

Wanneer een bezwaar leidt tot aanpassing van het schooladvies, neemt de basisschool contact op met de VO-school waar de leerling op dat moment is aangemeld of geplaatst.

Als het gewijzigde schooladvies niet aansluit bij het onderwijsaanbod van die school, moet de leerling opnieuw worden aangemeld bij een passende VO-school waar nog plaats beschikbaar is.

Wanneer een bezwaar niet leidt tot wijziging van het schooladvies, blijft de aanmelding op basis van het definitieve schooladvies van kracht.

Ouders die ervoor kiezen de uitkomst van een bezwaarprocedure af te wachten voordat zij hun kind aanmelden, lopen het risico dat plaatsing later alleen nog mogelijk is op scholen waar op dat moment nog capaciteit beschikbaar is.

Vervolgstappen bij geschil

Wanneer ouders en school er ondanks overleg en een bezwaarprocedure niet uitkomen, kunnen ouders gebruikmaken van de mogelijkheden die de wet biedt, zoals het voorleggen van het geschil aan een onafhankelijke geschillencommissie of, in laatste instantie, aan de rechter.

7. Onderwijs Transparant (OT)

Onderwijs Transparant (OT) is de beveiligde digitale omgeving die de overstap van het primair onderwijs naar het voortgezet onderwijs ondersteunt. Binnen de Zaanse POVO Overstap wordt OT gebruikt voor het uitwisselen van leerlinggegevens, het inzien van het onderwijskundig rapport (OKR), het aanmelden voor het voortgezet onderwijs en het registreren van plaatsingen.

7.1 Doel van OT

OT ondersteunt de scholen bij een veilige en efficiënte gegevensuitwisseling tijdens de overstap van PO naar VO. De omgeving wordt gebruikt voor:

- > het vastleggen van schooladviezen;
- > het opstellen en delen van het onderwijskundig rapport (OKR);
- > het vastleggen van de resultaten van de Doorstroomtoets;
- > de aanmelding van leerlingen bij het voortgezet onderwijs;
- > de communicatie over plaatsing;
- > het beschikbaar stellen van relevante informatie voor een passende ondersteuning van de leerling.

Alle gegevens worden uitgewisseld volgens de geldende privacywetgeving en de landelijke standaarden voor gegevensoverdracht in het onderwijs.

7.2 Informatieplicht richting ouders

De basisschool is wettelijk verplicht ouders te informeren over:

- > welke gegevens van de leerling worden verwerkt;
- > met welk doel deze gegevens worden gebruikt;

- welke informatie met het voortgezet onderwijs wordt gedeeld;
- op welk moment de gegevens worden uitgewisseld.

Ouders hebben recht op inzage in het onderwijskundig rapport (OKR) voordat dit door de basisschool wordt vrijgegeven aan het voortgezet onderwijs.

De basisschool registreert in OT:

- dat ouders inzage hebben gekregen in het OKR;
- op welke datum deze inzage heeft plaatsgevonden.

Ouders hoeven niet akkoord te gaan met de inhoud van het OKR. Wel kunnen zij via het ouderportaal of rechtstreeks bij de basisschool hun zienswijze toevoegen. Deze zienswijze wordt onderdeel van het dossier dat beschikbaar wordt gesteld aan de VO-school.

Wanneer voor het delen van bepaalde documenten toestemming van ouders vereist is, vraagt de basisschool deze toestemming vooraf.

7.3 Werken met OT voor ouders

Ouders ontvangen via de basisschool toegang tot het ouderportaal van OT. Hiervoor wordt een oudercode verstrekt op het bij de school bekende e-mailadres.

Via het ouderportaal kunnen ouders:

- het onderwijskundig rapport (OKR) inzien;
- bijlagen bekijken die aan het dossier zijn toegevoegd;
- een zienswijze toevoegen;
- hun kind aanmelden voor het voortgezet onderwijs;
- de status van de aanmelding volgen;
- de uiteindelijke plaatsing bekijken.

Ouders zijn zelf verantwoordelijk voor het tijdig indienen van de aanmelding binnen de vastgestelde aanmeldperiode.

7.4 Werken met OT voor PO-scholen

De basisschool is verantwoordelijk voor het opstellen en beheren van het leerlingdossier in OT.

De basisschool:

- levert leerlinggegevens aan via de landelijke OSO-standaard;
- voert het voorlopige en definitieve schooladvies in;
- registreert de resultaten van de Doorstroomtoets;
- vult het onderwijskundig rapport (OKR) in;
- voegt waar nodig aanvullende documenten toe;
- geeft het dossier vrij voor de VO-school nadat ouders inzage hebben gehad.

Van basisscholen wordt gevraagd het OKR zo volledig mogelijk in te vullen. Een zorgvuldig opgebouwd dossier helpt het voortgezet onderwijs bij een goede plaatsing en begeleiding van de leerling.

7.5 Werken met OT voor VO-scholen

VO-scholen ontvangen via OT de dossiers van leerlingen die zich bij hun school hebben aangemeld.

De VO-school gebruikt de informatie in OT om:

- het schooladvies en de ondersteuningsbehoefte van de leerling te beoordelen;
- te bepalen welke begeleiding of ondersteuning nodig kan zijn;
- de plaatsingsprocedure uit te voeren;
- de plaatsingsbesluiten vast te leggen.

Na de plaatsingsprocedure wordt de uitkomst van de plaatsing geregistreerd in OT. Ouders kunnen deze informatie vervolgens via het ouderportaal raadplegen.

7.6 Privacy en monitoring

De inhoud van OT is uitsluitend toegankelijk voor geautoriseerde betrokkenen die een rol hebben in het overstapproces.

Voor monitoring en evaluatie van de Zaanse POVO Overstap wordt een geanonimiseerde gegevensset bewaard. In deze gegevensset zijn persoonsgegevens verwijderd, zodat individuele leerlingen niet meer herkenbaar zijn.

Deze gegevens worden uitsluitend gebruikt voor analyse, kwaliteitsverbetering en beleidsontwikkeling rondom de overstap van PO naar VO

7.7 Ondersteuning en helpdesk

Voor vragen over het gebruik van OT kunnen scholen gebruikmaken van de beschikbare handleidingen binnen het systeem.

Technische vragen of problemen kunnen worden gemeld via:

> info@povo-zaanstreek.nl

Actuele informatie over de overstapprocedure, publicaties, handleidingen en belangrijke documenten is daarnaast beschikbaar op:

> www.povo-zaanstreek.nl

8. Aanmelden bij het voortgezet onderwijs

Na het vaststellen van het definitieve schooladvies kunnen ouders hun kind aanmelden voor het voortgezet onderwijs. In de Zaanse regio verloopt de aanmelding via Onderwijs Transparant (OT). Hierbij werken ouders, basisscholen en VO-scholen samen om ervoor te zorgen dat iedere leerling een passende onderwijsplek krijgt.

De actuele aanmelddata en deadlines staan vermeld in het jaarlijkse stappenplan.

8.1 Algemene uitgangspunten

Bij de aanmelding gelden de volgende uitgangspunten:

Schooladvies leidend

Het definitieve schooladvies van de basisschool bepaalt voor welke VO-scholen een leerling kan worden aangemeld. Leerlingen kunnen zich alleen aanmelden bij scholen die passen bij het afgegeven schooladvies.

Volledige voorkeurslijst

Ouders en leerling geven bij de aanmelding aan welke VO-scholen hun voorkeur hebben.

Alle VO-scholen die passen bij het schooladvies worden in volgorde van voorkeur genummerd:

- > nummer 1: eerste voorkeur;
- > nummer 2: tweede voorkeur;
- > enzovoort.

Door een volledige voorkeurslijst in te vullen kan een leerling, indien een school moet loten, zo goed mogelijk worden geplaatst op een andere school die aansluit bij de voorkeuren van de leerling.

Regio waarvoor de procedure geldt

De gezamenlijke plaatsingsprocedure staat in eerste instantie open voor leerlingen die:

- wonen in Zaanstad, Wormerland, Landsmeer of Oostzaan;
- wonen in West-Graftdijk, Oost-Graftdijk, Markenbinnen, Starnmeer of De Woude;
- onderwijs volgen op een basisschool in één van deze gemeenten of woonplaatsen;
- deelnemen aan de jeugdopleiding van AZ.

Ook leerlingen die op 1 augustus in één van deze gemeenten zullen wonen of afkomstig zijn van bijvoorbeeld Kentalis Signis of de Kernschool kunnen deelnemen aan de procedure.

Aanmeldingen buiten de regio

Ouders zijn vrij om hun kind ook aan te melden bij een school buiten de Zaanstreek.

Aanmeldingen buiten de regio verlopen niet via het ouderportaal in OT Zaanstad en moeten rechtstreeks bij de betreffende school worden gedaan. Voor andere regio's dan Zaanstad die ook met OT werken kan een persoonlijke code worden opgevraagd bij de basisschool. Voor andere regio's die niet met OT werken dient de procedure van die regio te worden gevolgd.

Een aanmelding buiten de regio heeft geen invloed op de kansen van een leerling op plaatsing binnen de Zaanse procedure. Ouders worden wel gevraagd dit bij de aanmelding te melden.

Wanneer een leerling uiteindelijk kiest voor een school buiten de regio, verzoeken wij ouders dit zo spoedig mogelijk door te geven zodat de beschikbare plaatsen eerlijk kunnen worden verdeeld.

8.2 Aanmelden via OT

De aanmelding voor het voortgezet onderwijs verloopt via het ouderportaal van Onderwijs Transparant (OT).

Rol van ouders

Ouders:

- > vullen het aanmeldformulier in;
- > geven de voorkeursvolgorde van de VO-scholen aan;
- > voorzien po-school van alle benodigde gegevens bij een eventuele voorrangsaanvraag of aanspraak op de hardheidsclausule;
- > controleren de gegevens van hun kind;
- > versturen de aanmelding binnen de vastgestelde termijn.

Na verzending ontvangen ouders een bewijs van aanmelding.

Rol van de basisschool

De basisschool:

- > stelt het onderwijskundig rapport (OKR) op;
- > zorgt voor een volledige gegevensoverdracht;
- > voegt eventuele aanvullende documenten toe;
- > maakt het dossier beschikbaar voor de VO-school.

Rol van de VO-school

De VO-school ontvangt de aanmelding en het dossier via OT en verwerkt deze conform de regionale afspraken.

Aanmeldingen die na de sluitingsdatum binnenkomen, worden in principe pas behandeld nadat de reguliere aanmeldronde is afgerond.

8.3 Aanmelden voor praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs

Voor leerlingen met een schooladvies praktijkonderwijs (pro) of een geadviseerde uitstroom voortgezet speciaal onderwijs (vso) geldt een aanvullende procedure.

Praktijkonderwijs

In de regio Zaanstreek zijn twee scholen voor praktijkonderwijs:

- > Praktijkschool De Brug;
- > De Faam voor Praktijkonderwijs.

De praktijkschool beoordeelt de aanmelding en vraagt een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) aan bij de Commissie voor Toewijzing en Advies (CTA) van het Samenwerkingsverband VO Zaanstreek (SVZ). De directeur-bestuurder van het SVZ neemt uiteindelijk een besluit over het al dan niet toekennen van de TLV.

Voortgezet speciaal onderwijs

Voor leerlingen met een geadviseerde uitstroom vso beoordeelt de vso-school of zij de benodigde ondersteuning kan bieden.

De school vraagt, indien nodig, een toelaatbaarheidsverklaring aan bij de CTA van het Samenwerkingsverband VO.

Ook leerlingen die al onderwijs volgen binnen het speciaal (basis)onderwijs hebben voor plaatsing in het vso een geldige toelaatbaarheidsverklaring nodig.

Omdat deze procedures meer tijd vragen, is het belangrijk dat ouders en basisschool de aanmelding tijdig starten. De deadline voor aanmelden ligt daarmee ook een stuk eerder dan voor regulier. Zie het stappenplan voor de exacte aanmelddeadlines.

8.4 Voorrangsregelingen

Sommige leerlingen komen in aanmerking voor voorrang bij plaatsing op een specifieke VO-school. Een verzoek voor voorrang moet bij de aanmelding worden aangegeven.

Een verzoek om voorrang of plaatsing buiten de loting leidt niet automatisch tot plaatsing. De school beoordeelt iedere aanvraag of situatie individueel.

Broer-/zusvoorrang

Een leerling komt in aanmerking voor broer- of zusvoorrang wanneer op 1 april van het jaar van aanmelding een broer of zus staat ingeschreven op de VO-school van eerste voorkeur.

Hieronder vallen ook broers en zussen uit samengestelde gezinnen.

Schooleigen beleid

Naast de gezamenlijke regionale afspraken kan een schoolbestuur eigen voorrangsregels hanteren, voor zover deze binnen de wet- en regelgeving passen.

Binnen de Zaanse procedure betreft dit momenteel de voorrang voor kinderen van medewerkers bij Onderwijsstichting St. Michaël.

Hardheidsclausule (Persoonlijke omstandigheden)

In bijzondere situaties kan een leerling vragen om buiten een loting om geplaatst te worden op één specifieke school. Het gaat hier niet om een voorrangsaanvraag maar om specifieke persoonlijke omstandigheden die maken dat een leerling slechts op één specifieke school terecht kan.

Dit kan bijvoorbeeld aan de orde zijn wanneer:

- sprake is van complexe medische omstandigheden bij de leerling of de ouders;
- de thuissituatie daarom vraagt;
- er onvoorziene zwaarwegende omstandigheden meespelen.

Een verzoek op grond van persoonlijke omstandigheden wordt altijd onderbouwd in het dossier. Indien nodig kan de VO-school t.b.v. de beoordeling aanvullende informatie of een deskundigenverklaring opvragen.

8.5 Ondersteuningsbehoefte en zorgplicht

De behoefte aan extra ondersteuning geeft geen automatisch recht op plaatsing vóór de loting.

Alle VO-scholen bieden in gelijke mate basis- en extra ondersteuning aan. Daarom worden leerlingen met een ondersteuningsbehoefte in principe op dezelfde wijze behandeld als alle andere leerlingen met hetzelfde schooladvies.

Na aanmelding onderzoekt de VO-school welke ondersteuning nodig is. Wanneer de school twijfelt of zij de benodigde ondersteuning kan bieden, zijn zij op basis van de zorgplicht verplicht te ondersteunen bij het vinden van een andere passende plek op een vo-school.

9. Plaatsing op een VO-school

Na afloop van de aanmeldperiode worden alle aanmeldingen verwerkt en worden leerlingen geplaatst op een passende school voor voortgezet onderwijs. Het uitgangspunt van de Zaanse POVO Overstap is dat zoveel mogelijk leerlingen worden geplaatst op de school van hun eerste voorkeur.

De plaatsing vindt plaats volgens de gezamenlijke afspraken van de Zaanse schoolbesturen. De actuele planning van de plaatsingsprocedure staat vermeld in het jaarlijkse stappenplan. Voor meer informatie over de loting en de wachtlijst zie het document Lotingsprocedure Zaanse Overstapmomenten.

9.1 Uitgangspunten van plaatsing

De VO-schoolbesturen spannen zich gezamenlijk in om zoveel mogelijk leerlingen te plaatsen op de school van hun eerste voorkeur.

Jaarlijks maken de VO-schoolbesturen afspraken over:

- de beschikbare capaciteit per school;
- het aantal leerlingen dat per onderwijsniveau kan worden geplaatst;
- de verdeling van beschikbare onderwijsplaatsen binnen de regio.

Wanneer blijkt dat de beschikbare capaciteit onvoldoende is voor het aantal aanmeldingen, onderzoeken de VO-schoolbesturen gezamenlijk of uitbreiding van de capaciteit mogelijk is.

Leerlingen worden uitsluitend geplaatst op scholen die aansluiten bij het definitieve schooladvies van de basisschool.

9.2 Loting en wachtlijsten

Wanneer een school meer aanmeldingen ontvangt dan beschikbare plaatsen heeft binnen een bepaalde adviescategorie, wordt geloot.

Een loting kan betrekking hebben op de gehele school of op één specifieke adviescategorie. Het is daarom mogelijk dat binnen dezelfde school voor het ene onderwijsniveau wel en voor het andere onderwijsniveau niet wordt geloot.

Plaatsing vóór de loting

Alle leerlingen die een toegekende hardheidsclausule hebben ontvangen, worden vóór de loting geplaatst.

Vervolgens worden de leerlingen die recht hebben op een voorrangsregeling ook vóór de loting geplaatst. Dit geldt voor:

- broer- of zusvoorrang;
- erkend schooleigen voorrangsbeleid.

Wanneer het aantal leerlingen met voorrang groter is dan het aantal beschikbare plaatsen, vindt ook binnen deze groep een loting plaats.

Plaatsing op volgende voorkeuren

Als een leerling wordt uitgeloot voor de school van eerste voorkeur, wordt automatisch gekeken naar de volgende school op de voorkeurslijst.

Indien daar plaats beschikbaar is, wordt de leerling op die school geplaatst. Wanneer ook die school vol is, wordt gekeken naar de daaropvolgende voorkeur.

Dit proces wordt herhaald totdat de leerling een plaatsingsaanbod heeft ontvangen.

Bij plaatsing op een tweede of volgende voorkeur gelden geen voorrangsregelingen meer.

9.3 Wachtlijsten

Een leerling die wordt uitgeloot voor een school wordt automatisch op de wachtlijst van die school geplaatst.

De positie op de wachtlijst wordt bepaald door het lotnummer dat tijdens de loting is toegekend.

Wanneer later een plaats beschikbaar komt, wordt deze aangeboden aan de eerstvolgende leerling op de wachtlijst.

Een leerling kan op meerdere wachtlijsten tegelijk staan.

Wanneer een leerling een plaats accepteert die via een wachtlijst wordt aangeboden vervallen automatisch eventuele andere wachtlijstplaatsen.

De wachtlijsten blijven open tot zes weken na de bekendmaking van de plaatsingsbesluiten.

9.4 Bijzondere situaties

Tweelingen

Wanneer een tweeling de uitdrukkelijke wens heeft om samen naar dezelfde school te gaan, kunnen beide leerlingen voorafgaand aan de loting aan elkaar worden gekoppeld.

In dat geval worden zij gezamenlijk in- of uitgeloot.

ISK-leerlingen

Leerlingen die vanuit de Internationale Schakelklas (ISK) instromen in het eerste leerjaar van het voortgezet onderwijs, worden geplaatst op de school van eerste voorkeur die past bij hun onderwijsniveau.

AZ-leerlingen

Voor leerlingen die deelnemen aan de jeugdopleiding van AZ gelden aanvullende regionale afspraken. Wanneer deze leerlingen worden uitgeloot voor hun school van eerste voorkeur, ontvangen zij in ieder geval een plaatsingsaanbod op één van de aangesloten scholen die past bij hun schooladvies.

Leerlingen die niet toelaatbaar zijn tot pro of vso

Wanneer een leerling is aangemeld voor praktijkonderwijs of voortgezet speciaal onderwijs en uiteindelijk niet toelaatbaar blijkt, wordt samen met ouders, de basisschool en de betrokken scholen gezocht naar een passende alternatieve onderwijsplek.

9.5 Zorgplicht tijdens plaatsing

Het schooladvies van de basisschool bepaalt op welk onderwijsniveau een leerling geplaatst kan worden. De VO-school beoordeelt vervolgens of zij de ondersteuning kan bieden die de leerling nodig heeft.

Wanneer een VO-school twijfelt of zij in de ondersteuningsbehoefte van een leerling kan voorzien, onderzoekt de school dit zorgvuldig in overleg met ouders.

Op grond van de wettelijke zorgplicht moet een school zorgen voor een passende onderwijsplek voor iedere aangemelde leerling. Wanneer de school zelf geen passende ondersteuning kan bieden, begeleidt zij de leerling naar een andere school die dit wel kan. Zie voor de wettelijk vastgestelde termijnen het ondersteuningsplan van het SVZ of het stappenplan.

9.6 Bekendmaking van de plaatsing

Alle reguliere VO-scholen maken op een vooraf vastgesteld moment de plaatsingsbesluiten bekend. Zie stappenplan voor de exacte datum en het tijdstip.

Ouders ontvangen hierover bericht van de school waar de leerling is geplaatst. Wanneer een leerling heeft deelgenomen aan een loting, ontvangen ouders hierover eveneens bericht.

De plaatsing wordt daarnaast geregistreerd in Onderwijs Transparant (OT), zodat ouders de uitkomst ook via het ouderportaal kunnen inzien.

Na de plaatsing ontvangen ouders informatie over:

- de definitieve inschrijving;

- > kennismakingsactiviteiten;
- > introductiebijeenkomsten;
- > de start van het nieuwe schooljaar.

Voor praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs kan de beoordeling meer tijd vergen. In die gevallen informeren de betrokken scholen ouders gedurende de behandeling van de aanmelding over de voortgang.

9.7 Identiteit en grondslag van scholen

Iedere VO-school heeft een eigen identiteit en onderwijsvisie. Scholen mogen van leerlingen en ouders vragen de uitgangspunten en regels die voortvloeien uit de grondslag of het openbare karakter van de school te respecteren.

Bij inschrijving kunnen scholen daarom voorwaarden stellen die passen binnen hun wettelijke kaders en schoolbeleid.

10. Na de plaatsing

Na de plaatsing op een VO-school wordt de overstap naar het voortgezet onderwijs verder voorbereid. In deze periode werken basisscholen, VO-scholen en samenwerkingsverbanden samen om ervoor te zorgen dat leerlingen goed kunnen starten op hun nieuwe school.

10.1 Warme overdracht

Voor sommige leerlingen is aanvullende mondelinge overdracht tussen de basisschool en de VO-school gewenst. Dit wordt een warme overdracht genoemd.

Het doel van de warme overdracht is om belangrijke informatie over de ontwikkeling, onderwijsbehoeften en begeleiding van een leerling toe te lichten, zodat de VO-school vanaf de start passende ondersteuning kan bieden.

Een warme overdracht kan met name van toegevoegde waarde zijn voor leerlingen:

- > met een extra ondersteuningsbehoefte;
- > met een ontwikkelingsperspectief (OPP);
- > voor wie specifieke onderwijs- of begeleidingsafspraken gelden;
- > waarbij een zorgvuldige overdracht bijdraagt aan een succesvolle overstap.

De werkgroep POVO werkt gedurende schooljaar 2026-2027 aan een vernieuwde regionale richtlijn voor de centrale warme overdracht. Zodra deze richtlijn beschikbaar is, wordt deze als aanvulling op dit beleid gepubliceerd en verwerkt in een volgende versie van de Zaanse POVO Overstap.

10.2 Kennismakingsactiviteiten

Om leerlingen goed voor te bereiden op hun start in het voortgezet onderwijs organiseren de VO-scholen vóór de zomervakantie kennismakingsactiviteiten.

Tijdens deze bijeenkomsten kunnen leerlingen:

- > kennismaken met hun nieuwe school;
- > toekomstige klasgenoten ontmoeten;
- > kennismaken met mentoren en andere medewerkers;
- > informatie ontvangen over de start van het schooljaar.

De kennismakingsactiviteiten vinden plaats in juni of begin juli. Zie voor de exacte datum het stappenplan. De school van plaatsing informeert leerlingen en ouders over de datum, het programma en eventuele voorbereidingen.

Het doel van deze bijeenkomsten is om leerlingen vertrouwd te maken met hun nieuwe schoolomgeving en de overgang naar het voortgezet onderwijs zo soepel mogelijk te laten verlopen.

11. Vragen, bezwaren en klachten

Tijdens de overstap van het primair naar het voortgezet onderwijs kunnen ouders en leerlingen vragen hebben over het schooladvies, de plaatsing of de ondersteuning die een school biedt. Scholen streven ernaar om vragen en zorgen zo veel mogelijk in goed overleg op te lossen. Wanneer dat niet lukt, zijn er verschillende mogelijkheden voor bezwaar of het indienen van een klacht.

11.1 Vragen over schooladvies

Vragen over de totstandkoming of onderbouwing van het schooladvies worden in eerste instantie besproken met de groepsleerkracht, intern begeleider of schoolleiding van de basisschool.

Wanneer ouders het niet eens zijn met het schooladvies of met een beslissing over het al dan niet bijstellen van het schooladvies na de Doorstroomtoets, kunnen zij gebruikmaken van de bezwaar- of klachtenprocedure van het schoolbestuur van de basisschool. De betreffende procedure is te vinden op de website van het schoolbestuur.

De stappen die ouders kunnen nemen bij een verschil van inzicht over het schooladvies zijn beschreven in hoofdstuk 6.

11.2 Vragen over passend onderwijs

Voor of na aanmelding/ plaatsing kunnen ouders vragen hebben over de ondersteuning die hun kind nodig heeft in het voortgezet onderwijs.

Voor vragen over de ondersteuning op een specifieke school kunnen ouders contact opnemen met de VO-school. De school kan uitleg geven over het ondersteuningsaanbod en bespreken hoe wordt aangesloten bij de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling. Meer informatie over passend onderwijs is te vinden op de website van het Samenwerkingsverband VO Zaanstreek: www.swvvozaanstreek.nl

11.3 Bezwaar tegen een plaatsingsbesluit

Als ouders van mening zijn dat er tijdens de plaatsingsprocedure iets niet goed is verlopen, of wanneer zich tussen aanmelding en plaatsing ingrijpende veranderingen voordoen in de persoonlijke situatie van de leerling, kunnen zij bezwaar maken tegen het plaatsingsbesluit.

Het bezwaar wordt ingediend bij het bevoegd gezag van de school van eerste voorkeur.

Daarbij gelden de volgende termijnen:

- > het bezwaarschrift moet binnen zes weken na het plaatsingsbesluit worden ingediend;
- > het schoolbestuur neemt binnen vier tot zes weken na ontvangst van het bezwaar een besluit.

De procedure is verder uitgewerkt in de Bezwarenprocedure Zaanse Overstapmomenten.

11.4 Klachten en suggesties procedure

Vragen, opmerkingen, suggesties of klachten over de uitvoering van de Zaanse POVO Overstap kunnen worden gemeld bij de projectleiding via:

info@povo-zaanstreek.nl

Ingebrachte ervaringen worden meegenomen bij de jaarlijkse evaluatie en verdere ontwikkeling van de procedure.

Bijlage 1 – Informatie onderwijsaanbod Zaanstreek

Praktijkonderwijs/ vmbo (pro/vmbo)

Op praktijkschool De Faam is er een speciaal programma voor leerlingen met een eventueel vmbo-b perspectief. Hiervoor werken zij samen met VMBO Pascal Zuid. Om leerlingen aan te melden voor deze brugklas is het schooladvies praktijkonderwijs noodzakelijk. In de toelichting van het schooladvies kan geschreven worden dat plaatsing in een pro/vmbo klas gewenst is.

Vmbo-t/ mavo (mavo/havo)

Het Saenredam is een mavo/havo school waar leerlingen met een mavo-, mavo/havo-, havo- en havo/vwo-advies naartoe kunnen. Daarnaast is op twee vmbo-scholen de havo-kansklas ingericht. Er vindt op deze scholen een intensieve samenwerking plaats met een havo-vwo-school:

- Trias vmbo. Deze school werkt samen met het Bertrand Russell college.
- Pascal Zuid vmbo. Deze school werkt samen met het Blaise Pascal College.
- Als een leerling met vmbo-t/ havo kiest voor Compaen, wordt deze leerling geplaatst in de specifieke TL+ klas. In deze klas worden de kernvakken en Frans op havoniveau gegeven en getoetst, om zo de doorstroom naar de havo te optimaliseren.
- Op het Zuiderzee College worden de leerlingen geplaatst in een TL-klas met een programma voor doorstroom naar de havo.

Havo/ vwo

We kennen in de Zaanstreek in het eerste leerjaar:

- Havo/vwo-klassen, waarin aan het eind van het eerste leerjaar bepaald wordt of de leerling de schoolloopbaan gaat vervolgen in 2 havo of in 2 vwo.
- Vwo-klassen, waarin leerlingen met een vwo-advies vanuit het PO direct starten met onderwijs op vwo-niveau.
- Daarnaast kennen de havo/vwo-scholen zogeheten uitdagingklassen of -programma's, bedoeld voor leerlingen die extra uitdaging nodig hebben. In het voorlichtingsmateriaal en de momenten van het open huis op de VO-scholen worden ouders en leerlingen van de invulling van de extra uitdaging op de hoogte gebracht. De PO-school kan het advies 'extra uitdaging havo/vwo' geven bij de adviezen havo t/m vwo en neemt in het okr een onderbouwing op (zie bijlage 7).

Bijlage 2 – Samenvatting landelijke criteria t.b.v. toelating praktijkonderwijs

Let op: Binnen onze regio is voor opting-out gekozen en gelden onderstaande criteria en de in bijlage 4 beschreven instrumenten niet voor indicatiestelling Iwoo, maar wel voor pro. Als een leerling echter buiten de regio naar het VO zal gaan, zijn de landelijke criteria en de instrumenten uit bijlage 4 mogelijk wel van kracht voor indicatiestelling Iwoo. Overal waar hieronder 'Iwoo' staat, kunt u ook lezen als 'vmbo met extra ondersteuningsbehoefte (Iwoo)'.

Capaciteiten (IQ):

Er is een overlapgebied waarbinnen de leerling zowel voor het pro als het Iwoo (en dus niveau vmbo) in aanmerking komt (IQ 75 t/m 80). Alleen het totaal-IQ telt.

pro	Iwoo
55 t/m 80	75 t/m 90

Leervorderingen

Voor het Iwoo geldt dat er twee van de vier DLE-scores binnen het Iwoo-gebied moeten liggen. Eén van deze twee dient het leergebied **inzichtelijk rekenen** dan wel het leergebied **begrijpend lezen** te betreffen. Bij het vaststellen of een leerling binnen de criteria past, moet rekening worden gehouden met de datum waarop het onderzoek heeft plaatsgevonden. Dit is bepalend voor de Didactische Leeftijd (DL). Om in aanmerking te komen voor Iwoo moet de verhouding DLE en DL (=leerrendement) liggen tussen de 50% en 75%. Voor pro is dit leerrendement kleiner of gelijk aan 50%. Voor de bepaling van de DL en DLE's moet worden uitgegaan van de tabellen in het DLE-boek. Hieronder vindt u onze uitwerking van deze tabellen.

Voorbeeld: De meeste scholen onderzoeken de DLE's in december en januari. Voor de meeste leerlingen geldt dus als Iwoo-gebied DLE 27 t/m 41 en voor pro DLE < 28

Maand van afname	DL	DLE	DLE
Groep 8		Bovengrens pro = Ondergrens Iwoo = 50% van DL	Bovengrens Iwoo = 75% van DL
september	51	26	38
oktober	52	26	39
november	53	27	39
december	54	27	40
januari	55	28	41
februari	56	28	42
maart	57	29	43
april	58	29	44
mei	59	30	44
juni	60	30	45

NB. Een doublure (m.u.v. kleuterverlenging) telt mee voor het bepalen van de DL. DL 60 is het maximum

Verklaring sociaal-emotioneel functioneren (SEO-verklaring)

In bepaalde gevallen kan een leerling (met een IQ > 90) toch in aanmerking komen voor Iwoo-bekostiging. Hiervoor is een SEO-verklaring nodig. In deze SEO-verklaring moet de relatie worden gelegd tussen de sociaal-emotionele problematiek en de daardoor veroorzaakte leerbelemmeringen.

Sociaal Emotionele Ontwikkeling

Hiervoor moet een instrument worden gebruikt dat COTAN-goedgekeurd is (bijv. SAQI of ZIEN!). De SCOL kan hier niet voor worden gebruikt. De sociaal-emotionele component speelt met name een rol indien het IQ hoger is dan 90 en er desondanks sprake is van een leerachterstand op twee gebieden.

De uitslag van de SAQI geldt als toelatingscriterium voor lwoo bij:

Een score 1 of 2 bij de houding motivatie of

Een score 1 of 2 bij één van de relevante basisschalen LG, PS, SA, ZP.

Bovengenoemde scores moeten bevestigd worden door een verslag (SEO-verklaring) van een bevoegde (en geregistreerde) psychodiagnosticus. Daarbij moet een relatie worden gelegd tussen de sociaal-emotionele problematiek en de leerbelemmeringen. Deze gegevens moeten overeenkomen met de inhoud van het okr.

Bijlage 3 – Richtlijnen adaptief toetsen

Een toets die niet aansluit bij het niveau van de leerling, geeft een onbetrouwbaar resultaat en geen goed beeld van het werkelijke niveau van de leerling. Toets adaptief! Kies direct de toets van het juiste niveau.

Het gaat er in dit geval om te bepalen hoe groot de leerachterstand is! Dit is in ieder geval nodig voor het aanvragen van tlv voor pro, maar ook van belang voor leerlingen die ondersteuning behoeven.

Stap 1: Bepaal de DLE die behaald is op de toets die eind groep 7 bij de leerling is afgenomen (evt. opzoeken in het DLE-boek).

Stap 2: Kies de versie die het best bij het niveau van de leerling past

Voorbeeld 1. De leerling heeft in juni in groep 7 een DLE van 37. Je verwacht dan dat deze leerling halverwege groep 8 rond de DLE 40 zit. Neem dus halverwege groep 8 de E6 of de M7 af.

Voorbeeld 2. Een dyslectische leerling heeft eind groep 7 een DLE spelling van 18. Je verwacht dan dat deze leerling halverwege groep 8 een DLE 20 tot 25 scoort. Een passende toets is dan de E4 of de M5.

Stap 3: Neem de betreffende toets af en bepaal de DLE. Deze uitslag mag niet meer dan 10 DLE-punten naar boven of beneden afwijken van het niveau dat bij de toets hoort. Als het wel meer dan 10 punten afwijkt -> stap 4.

Stap 4: Neem de toets af die past bij de afwijking naar beneden of boven (zie onderstaande tabel).

Of neem de toetsen voor speciale leerlingen af!

De leerling behaalt eind gr7 een DLE van:	Advies voor toetsing van deze leerling halverwege gr8:
6 tot 15	- Kies toets E3 of M4
16 tot 25	- Kies toets E4 of M5
26 tot 35	- Kies toets E5 of M6
36 tot 45	- Kies toets E6 of M7
> 45	- Kies toets E7 of M8

Bijlage 4 - De Regeling screenings- en testinstrumenten lwoo en pro van het Ministerie van OC&W

POVO Zaanstreek houdt zich aan de landelijk afgesproken screenings- en testinstrumenten voor lwoo/pro. De lijst met toegestane instrumenten wordt jaarlijks door OC&W gepubliceerd via de Staatscourant. Het gaat om de versie voor schooljaar 2027-2028.

[Staatscourant 2026, 31112 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen](#)

Uitgangspunt voor opname in deze lijst is een positieve beoordeling door de COTAN op de relevante aspecten: betrouwbaarheid, normering, begripsvaliditeit en veelal de criteriumvaliditeit.

Bijlage 5 - Gemeenschappelijke uitgangspunten basisondersteuning vmbo

Overdracht vanuit primair onderwijs

1. Er is sprake van educatief partnerschap met ouder(s)/verzorger(s). Er is sprake is van een gelijkwaardige relatie tussen ouder(s)/verzorger(s) en school met waardering voor ieders deskundigheid en verantwoordelijkheid. Daarbij is school primair verantwoordelijk voor kwaliteit van het onderwijs en de begeleiding en richten ouder(s)/verzorger(s) zich op het opvoeden en ondersteunen. Didactische en pedagogische ondersteuningsbehoefte worden in kaart gebracht en vastgelegd op basis van schriftelijke informatie bij de aanmelding, warme overdracht door de toeleverende school en informatie vanuit ouder(s)/verzorger(s).
2. Op basis van de ondersteuningsbehoefte wordt een ontwikkelingsperspectiefplan vastgesteld van de leerling. De doelen worden opgesteld na een gesprek met leerling en ouder(s)/verzorger(s) en eventueel in samenspraak met betrokken hulpverlening. Verder werken aan de eerder ingezette ontwikkeling binnen het primair onderwijs is daarbij het uitgangspunt.

Ondersteuningsstructuur

3. De vmbo-school heeft een ondersteuningsstructuur die de voortgaande dialoog over leerlingen met speciale onderwijsbehoeften waarborgt. Op basis van cyclische gesprekken met ouder(s)/verzorger(s), leerling en de mentor worden de doelen per leerling geformuleerd en worden er zo nodig handelingsgerichte adviezen opgesteld voor de docenten. De uitkomsten van de leerlingenbesprekingen worden tevens met de ouder(s)/verzorger(s) besproken. De school/afdeling heeft diagnostische expertise beschikbaar of kan dit bij het samenwerkingsverband ophalen om na signalering de speciale onderwijsbehoeften verder in beeld te brengen.
4. De schoolleiding waarborgt de continuïteit van de dialoog door de aansturing van teams, mentoren en vakdocenten te organiseren. Er is binnen de school/afdeling een cultuur waarin professionaliteit met elkaar gedeeld wordt. De voortgang van iedere leerling komt cyclisch in een leerlingenbespreking aan de orde. De mentor is te allen tijde aanwezig bij de leerlingenbesprekingen. De mentor maakt didactische en pedagogische onderwijsbehoeften bespreekbaar met zowel de individuele leerling, de ouder(s)/verzorger(s) als de mentorklas.
5. De school kan na signalering van mogelijke speciale onderwijsbehoeften gebruik maken van de diagnostische expertise (in eigen dienst of vanuit het samenwerkingsverband). Op school- en/of afdelingsniveau is, om mentoren en docenten te ondersteunen bij het omgaan met speciale onderwijsbehoeften van leerlingen, tijd en expertise beschikbaar bij ondersteuners als de zorgcoördinator, betrokken specialisten en het managementteam (minimaal enkele dagdelen per week).
6. Er is een voorziening beschikbaar waar één-op-één begeleiding van (groepjes) leerlingen plaats kan vinden en/of waar leerlingen die dat nodig hebben gedurende pauzes en andere drukke momenten kunnen verblijven (bv. bij ASS). De school beschikt over voldoende mogelijkheden om leerlingen met aanvullende ondersteuningsbehoefte individueel op te vangen en passende begeleiding te bieden. Uitgangspunt is dat deze ondersteuning cyclisch geëvalueerd wordt en als dat haalbaar is afgebouwd wordt.

Basisondersteuning

7. Iedere leerling heeft bij de start een mentor die als eigenaar van de onderwijsbehoeften van de leerlingen fungeert en eerste contactpersoon is voor ouder(s)/verzorger(s) en andere externen. Mentoren beschikken over competenties om met leerlingen een

dialogoog over speciale onderwijsbehoeften te voeren. Dit vloeit voort uit de bekwaamheidseisen die opgesteld zijn voor docenten. Pedagogische bekwaamheid wil zeggen dat de mentor op een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze een veilig, ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor de leerlingen kan realiseren. De mentor volgt de ontwikkeling van de leerlingen in hun leren en gedrag en stemt daarop het handelen af. De mentor draagt bij aan de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van de leerlingen.

8. Alle docenten zijn geïnformeerd over de sociaal-emotionele ontwikkeling van hun leerlingen en zijn in staat om hier tijdens hun lessen op een preventieve wijze rekening mee te houden. Alle docenten zijn in staat om speciale onderwijsbehoeften die om extra ondersteuning vragen te onderkennen. Er is sprake van een teamaanpak op gedrag in de klassensituatie en de vrije situatie (gezamenlijke afspraken op papier, werkend in de praktijk).
9. De voortgang m.b.t. het opgestelde individuele ontwikkelingsperspectief wordt zowel op individueel als op schoolniveau gevolgd en geëvalueerd. Er wordt door de docenten tijdens de lessen gedifferentieerd i.v.m. speciale psychologische of sociaal-emotionele kenmerken. Te denken valt bijvoorbeeld aan het geven van extra aandacht aan de wijze van communicatie naar leerlingen die gediagnosticeerd zijn met een stoornis in het autistisch spectrum. Daarbij kan de nadruk liggen op korte directe instructie; expliciete en volledige informatie, vertragen van je communicatiesnelheid en het geven van extra bedenktijd.

Bijlage 6 – Hulpmiddel bij de schriftelijke onderbouwing voor advies vmbo met aandacht voor extra ondersteuningsbehoefte of schooladvies pro

Praktijkonderwijs en vmbo met extra aandacht voor ondersteuningsbehoefte

Bij het schooladvies pro of bij een vmbo-advies, waarbij de leerling behoefte heeft aan extra ondersteuning, hoort een schriftelijke onderbouwing van de PO-school. Deze lijst hieronder is bedoeld als hulpmiddel bij het schrijven van een goede onderbouwing. Het gaat om een beschrijving van factoren die opvallen en die belangrijk kunnen zijn voor deze leerling. Informatie uit het okr die reeds in OT is opgenomen hoeft niet herhaald te worden. Het doel van de onderbouwing is dat het VO een helder beeld krijgt van de leerling, zijn/haar benodigde ondersteuning en gedane interventies.

Leervorderingen

- > Relatie tussen intelligentie en leervorderingen
- > Gedane interventies op dit terrein?
- > Wat waren de effecten?
- > Wat valt hier verder nog over te zeggen?

Waarneembaar gedrag

- > In de klas?
- > In de school?
- > Op het plein?
- > Gedane interventies?
- > Effecten?

Werkhoudingsaspect

- > In het okr heeft u opvallende aspecten genoemd. Kunt u deze nog nader toelichten?
- > Gedane interventies?
- > Effecten?

Bijlage 7 – Hulpmiddel bij de schriftelijke onderbouwing voor advies ‘extra uitdaging havo/vwo’

Wanneer een leerling met een schooladvies havo, havo/vwo of vwo behoefte heeft aan extra uitdaging, wil de VO-school aanvullende informatie ontvangen.

Hieronder is een lijst met vragen en suggesties opgenomen die in het okr verwerkt dienen te worden, bijvoorbeeld bij de toelichting op het advies of als bijlage:

- > Waarom heeft de leerling structureel extra uitdaging nodig?
- > Heeft de leerling structureel een extra programma gevolgd op de basisschool?
 - a. Zo ja, met welk programma en vanaf wanneer heeft de leerling dit programma gevolgd?
 - b. Zo nee, hoe is de leerling op de basisschool dan extra uitgedaagd? (Denk hierbij aan verrijkingsmateriaal, extra stof, extra vakken)
- > Is er een IQ/Capaciteitentest afgenomen bij de leerling? Zo ja, vraag aan ouder(s) toestemming om dit te delen en voeg het dan toe als bijlage aan het okr in OT.
- > Hoe gemotiveerd/enthousiast heeft de leerling gewerkt aan de extra uitdaging?
- > Heeft de leerling een brede interesse en kunt u hiervan voorbeelden geven?
- > Heeft de leerling speciale interesses en/of vaardigheden? Zo ja, welke?
- > Herkent u een bepaalde mate van “onderpresteren” en/of faalangst? (Daarmee bedoelen we; heeft u de indruk dat de leerling veel meer kan dan eruit komt?)

Bijlage 8 – Afkortingslijst

po	primair onderwijs
vo	voortgezet onderwijs
sbo	speciaal basisonderwijs
so	speciaal onderwijs
vso	voortgezet speciaal onderwijs
POVO	primair onderwijs voortgezet onderwijs
Onderwijsplatform	
Vertegenwoordigers uit de bovenschoolse directies van het PO en de centrale directies van het VO	
IB-er	Interne begeleider van de PO-school
CTA	Commissie voor toewijzing en advies (samenwerkingsverband VO)
SWV	Samenwerkingsverband
SVZ	Samenwerkingsverband VO Zaanstreek
SBZW	Schoolbegeleiding Zaanstreek Waterland
CA	Centrale Aanmelding
GZ-psych.	Gezondheidszorgpsycholoog met registratie
NIP	Nederlands Instituut voor Psychologen
NVO	Nederlandse Vereniging van Orthopedagogen en Onderwijskundigen
okr	Onderwijskundig eindrapport
OPP	Ontwikkelingsperspectiefplan
OT	Onderwijs Transparant
DLE	Didactische leeftijdsequivalent
DL	Didactische leeftijd
CITO	Centraal Instituut Toets Ontwikkeling
LOVS	Leerling- en onderwijsvolgsysteem voor het basisonderwijs
DMT	Drie Minuten Toets. Technisch lezen op woordniveau (LOVS)
AVI	Analyse Individualiseringsvormen lezen van teksten (LOVS)
BL	Begrijpend Lezen (LOVS)
SP	Spelling (LOVS)
RW	Rekenen Wiskunde (LOVS)
SEO	Sociaal-emotionele ontwikkeling
ERWD	ernstige reken- en wiskunde problemen en dyscalculie
pro	praktijkonderwijs
lwoo	leerweg ondersteunend onderwijs
vmbo	voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs
isk	internationale schakelklas
havo	hoger algemeen vormend onderwijs
vwo	voorbereidend wetenschappelijk onderwijs
tlv	Toelaatbaarheidsverklaring
KEC	Kennis en Expertisecentrum (onderdeel van SVZ)

